

Nr 1007

Av herrar Mellqvist och Nilsson i Kristianstad, *om en enhetlig organisation för samhällets rehabiliteringsverksamhet, m. m.*

Samhällets åtgärder att återföra långvarigt sjuka och handikappade människor i arbete är utomordentligt viktiga från såväl mänskliga som samhällsekonomiska synpunkter. Alltefter behoven i de enskilda fallen är åtgärderna av skiftande natur: medicinsk rehabilitering, arbetsvård, utbildning, anskaffande av tekniska hjälpmedel eller bostad, ordnande av transportfrågan m. m. Under den tid återanpassning till arbetsmarknaden pågår skall försörjningen klaras genom antingen sjukpenning, pension, arbetsmarknadsbidrag eller socialvård och i bästa fall viss ersättning från arbetsgivare. Om det skall lyckas att bereda arbete åt en gravt handikappad erfordras ett intimt samarbete mellan många parter — den handikappade, sjukvårdens rehabiliteringspersonal, arbetsvården, socialvården, försäkringskassan och arbetsgivaren.

Tyvärr är resultaten blygsamma när det gäller de gravt handikappade, beroende primärt av bristande resurser och bristande samarbete. Grundorsaken till detta är att söka i avsaknaden av en enhetlig och systematiskt uppbyggd organisation för rehabiliteringen i vårt land.

På riksplånet är sålunda socialstyrelsen tillsynsorgan för den medicinska rehabiliteringen och sorterar under socialdepartementet; arbetsvården är underställd arbetsmarknadsverket och inrikesdepartementet; utbildningsfrågorna för handikappade sorterar under skolöverstyrelsen och utbildningsdepartementet samt sjukförsäkrings- och pensionsfrågorna, där riksförsäkringsverket är tillsynsorgan, lyder under socialdepartementet. Något samordningsorgan finns icke.

På länsplanet är förhållandet detsamma. Något effektivt arbetande samordningsorgan finns ej mellan landsting, länsarbetsnämnd, försäkringskassa, socialvård och arbetsgivare.

Ej heller på kommunplanet förekommer något lagstadgat samarbete mellan berörda parter.

Hade en enhetlig organisation, sorterande under ett departement för planering och samordning av rehabiliteringsfrågor, funnits på riksplånet, länsplanet och det lokala planet hade säkerligen förhållandena för de handikappade beträffande arbetsmöjligheter varit bättre.

De ekonomiska förmånerna under den tid en handikappad undergår rehabilitering i någon form bör vara så konstruerade och av en sådan storleksordning att de stimulerar den handikappade och utgör en drivkraft för denne att göra sitt bästa för att komma tillbaka i produktivt arbete. De nuvarande bestämmelserna för sjukpenning och förtidspension är osmidiga och ger ibland sådana resultat att det inte lönar sig med en omplacering eller ett nytt arbete. I vissa fall kan vid rehabilitering ersättning utgå såväl från försäkringskassa som från arbetsmarknadsorganet, vilket utgör en källa till irritation och administrativ olägenhet. Frågan om vilket organ som skall ersätta en förtidspensionär med partiell pension, vilken ej kan utnyttja sin återstående arbetsförmåga på grund av arbetslöshet, borde även lösas på ett bättre sätt än vad nu är fallet.

Med hänvisning till vad ovan framhållits hemställles,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om en utredning

dels rörande lämpligheten av en samordning eller omfördelning av den av olika myndigheter bedrivna verksamheten på rehabiliteringsområdet för skapandet av en enhetlig organisation,

dels ock om möjligheten att skapa bättre ekonomiska förhållanden för personer som undergår rehabilitering.

Stockholm den 27 januari 1969

Sven Mellqvist (s)

Börje Nilsson (s)

i Kristianstad